

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Gniezno - piastowska stolica Polski

czas trwania: 1 dzień, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności: łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Gniezno jest miastem powiatowym, leżącym około 50 kilometrów na wschód od Poznania.

Obecnie powiatowe, w latach 1768 - 1793 oraz 1975 - 1998 wojewódzkie, było jednak to miasto kiedyś pierwszą stolicą naszego kraju.

Historia Gniezna sięga odległych czasów, bowiem pierwsi osadnicy na terenach wśród jezior: Jeleniowskiego, Świętokrzyskiego i Winiary, czyli obecnie zajmowanych przez miasto, pojawili się już na początku naszej ery. W X wieku na Wzgórzu Lecha, teraz centralnej części miasta, powstał gród będący siedzibą władzy plemiennej Polan

Z ważniejszych dat dotyczących historii Gniezna należy wymienić: rok 966, w którym Mieszko I przyjął na okolicznym Ostrowie Lednickim chrzest Polski oraz zbudowano pierwszy w Gnieźnie kościół. Rok 1000 - Zjazd Gnieźnieński. Rok 1025 - koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski. W roku 1238 Gniezno otrzymało prawa miejskie.

Zwiedzanie najlepiej rozpocząć od "wspinaczki" na Wzgórze Lecha, gdzie stoi najważniejszy zabytek miasta, czyli bazylika archikatedralna. Stoi ona na miejscu wcześniejszego kościoła, w którym pochowano między innymi księżnę Dobrawę oraz św. Wojciecha. W katedrze jest tak wiele do obejrzenia (najważniejsze oczywiście Drzwi Gnieźnieńskie i barokowa konfesja św. Wojciecha z jego relikwiami w srebrnej trumnie), że od niej trzeba zacząć koniecznie.

Inne najciekawsze zabytki Gniezna znajdują się w niezbyt wielkiej odległości od siebie, więc w ciągu jednego dnia można spacerując po mieście obejrzeć większość obiektów godnych obejrzenia.

Program wycieczki

Gniezno

Katedra gnieźnieńska - matka polskich kościołów

Bazylika prymasowska Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Relikty trzech pierwszych kościołów, poprzedników obecnej katedry, wzniesionych na Wzgórzu Lecha przez Mieszka I i Bolesława Chrobrego, można zobaczyć zwiedzając podziemną trasę turystyczną (wstęp tylko z przewodnikiem).

Najwspanialszym elementem zachowanym z wystroju katedry romańskiej, a jednocześnie jednym z najcenniejszych polskich zabytków o znaczeniu ogólnoeuropejskim, są tzw. Drzwi Gnieźnieńskie, zamontowane obecnie w gotyckim portalu z przedstawieniem Sądu Ostatecznego, znajdującym się we wschodnim przęśle nawy południowej. Drzwi, odlane z brązu pod koniec XII w., mają ok. 3,25 m wysokości. Każde z ich skrzydeł zawiera dziewięć scen z legendy o św. Wojciechu, całość natomiast otoczona jest szerokim pasem dekoracyjnym wypełnionym wicią roślinną, w którą wplecione są postacie ludzkie, zwierzęta i stwory baśniowe.

Budowę zachowanej do dzisiaj świątyni gotyckiej rozpoczął arcybiskup Jarosław Skotnicki w 1342 r. Osobliwością tego kościoła w części nawowej (młodszej od prezbiterium) jest niezwykła jak na polskie warunki obfitość rzeźby figuralnej, która wypełnia portale, gzymsy, kapitele filarów między-nawowych, głowice słupów, a nawet żebra sklepienne. Od czasów słynnego zjazdu gnieźnieńskiego w roku 1000, kiedy do grobu św. Wojciecha przybył młody cesarz niemiecki Otton III, podejmowany z niezwykłym przepychem przez księcia Bolesława, centralnym punktem katedry była tzw. konfesja, czyli konstrukcja wzniesiona nad grobem z relikwiami męczennika. W czasach Chrobrego miała ona formę ołtarza obłożonego rzeźbionymi złotymi płytami (dar Ottona III), które, niestety, zostały wraz z relikwiami wywiezione z Gniezna w 1038 r. przez księcia czeskiego Brzetysława. Pod koniec XV w. konfesja przybrała formę grobowca, na którym spoczywała zachowana do dzisiaj marmurowa płyta z realistycznie wyrzeźbioną postacią zmarłego biskupa, choć nie jest to oczywiście prawdziwy portret Wojciecha, lecz jedynie efekt wyobraźni gdańskiego rzeźbiarza Hansa Brandta. W 1680 r. gotycką konfesję zastąpiła barokowa, wzorowana na konfesji św. Piotra w bazylice watykańskiej, z tym że gnieźnieńską wykonano nie z brązu, lecz ze złożonego drewna. Pod koniec ubiegłego wieku, ze względu na wymogi posoborowej liturgii, została ona przeniesiona na koniec prezbiterium. Pod wspaniałym baldachimem znajduje się drogocenny relikwiarz w kształcie trumny wspartej na sześciu orłach, na której spoczywa pełnoplastyczna figura biskupa Wojciecha w szatach pontyfikalnych (także dzieło gdańskiego

rzeźbiarza). Do złotego ołtarza romańskiego nawiązuje współczesny ołtarz główny katedry, wykonany z brązowych połączonych płyt ze scenami z życia Jezusa i Maryi.

Jak na katedrę prymasowską przystało, w zabytkowej świątyni są liczne ołtarze i nagrobki biskupów, kanoników oraz osób świeckich, wśród których warto wymienić, wyrzeźbioną przez Wita Stwosza, gotycką płytę grobową prymasa Zbigniewa Oleśnickiego (zm. 1493), renesansowe grobowce z figurami leżących na boku zmarłych, wykonane przez Włochów pracujących w warsztatach krakowskich, oraz barokową kaplicę arcybiskupa Teodora Potockiego, zaprojektowaną przez działającego w Wielkopolsce Rzymianina Pompeo Ferrariego. Co ciekawe, wiele innych nagrobków, ołtarzy i portali zostało wykonanych w warsztatach mistrzów gdańskich i widać w nich wpływy sztuki holenderskiej.

W sąsiadującym z katedrą muzeum archidiecezjalnym można zobaczyć przedmioty ocalałe z przebogatego niegdyś skarbcza, w tym dwa romańskie kielichy (te akurat pochodzą z Trzemeszna), iluminowane średniowieczne księgi liturgiczne, ogromną kolekcję portretów trumiennych i inne zabytki sztuki sakralnej.

52°32'12"N 17°35'34"E | na mapie:A

Gniezno Ulica Tumska

Wzdłuż ulicy Tumskiej, prowadzącej do katedry, ciągną się piękne, klasycystyczne budynki z XIX w., stanowiące przykład typowej zabudowy mieszczańskiej.

52°32'11"N 17°35'39"E | na mapie:B

Gniezno Rynek

Większość przepięknych kamienic wokół Rynku w jego okolicach pochodzi z XIX w. W 1819 r. sporą część zabudowy Gniezna strawił bowiem pożar, a dzisiejszy układ ulic wytyczono właśnie po tym kataklizmie.

52°32'10"N 17°35'46"E | na mapie:C

Gniezno Kościół i klasztor franciszkanów

Kościół franciszkański znajduje się na Wzgórzu Panieńskim.

Franciszkanie przybyli tu w 1259 r., sprowadzeni przez księcia kalisko-gnieźnieńskiego Bolesława Pobożnego oraz jego małżonkę, błogosławioną Jolentę. Gotycki kościół wzniesiono w latach 1270-1279. Po pożarze z 1613 r. świątynię przebudowano w stylu barokowym. W 1836 r. nastąpiła kasata zakonu franciszkanów. Powrócili oni do Gniezna w 1928 r. i odzyskali kościół, który w latach 1930-32 został regotyzowany. Zabytek ma dziś barokowy wysztrój wnętrza. Znajdują się tu m.in. relikwiarz bł. Jolenty i obraz Matki Bożej „Pani Gniezna”;

52°32'12"N 17°35'47"E | na mapie:D

Gniezno Kościół św. Jana Chrzciciela

Usadowiony na Wzgórzu Świętojańskim - Górze Krzyżackiej, zbudowany został dla bożogrobowców w 1242 r. Jest to budowla gotycka, jednonawowa, wzniesiona z cegły. W prezbiterium zachowała się polichromia przedstawiająca sceny z życia Chrystusa, Matki Bożej i Jana Chrzciciela. Nawa, wzniesiona w 2 poł. XIV w., ma sklepienie żebrowe. Do kościoła przylega klasztor, w którym obecnie znajduje się gimnazjum.

52°32'16"N 17°35'52"E | na mapie:E

jest fakt, że świątynia posiada dwie zakrystie. W głównym oltarzu, nad tabernakulum znajduje się obraz Matki Boskiej.

52°32'05"N 17°36'02"E | na mapie:G

Gniezno Stary ratusz (1830)

Przy ulicy Bolesława Chrobrego - dziś głównej arterii Gniezna - znajduje się budynek ratusza określanego mianem "stary". Siedziba władz miasta powstała tutaj w 1830 r. Dwukondygnacyjnemu budynkowi autor projektu, Schildner, nadał modne w ówczesnym budownictwie klasycystyczne cechy. Siedmioosiowa fasada z centralnie umieszczonym balkonem charakteryzuje się boniowaną elewacją. Warto zwrócić również uwagę na dwa kute maszty zlokalizowane na wysokości piętra. Ratusz poddawano dwukrotnym przebudowom w 1899 i 1916 r. Obecnie stary ratusz mieści gnieźnieński Urząd Stanu Cywilnego.

52°32'07"N 17°35'50"E | na mapie:F

Gniezno Kościół św. Wawrzyńca

Jeden z najstarszych kościołów w mieście. Najprawdopodobniej ufundowany został przez dworzana Bolesława Chrobrego. Na początku drewniany, spalony w 1331 r. przez Krzyżaków, został odbudowany w XVI w. już jako budowla murowana.

52°31'56"N 17°35'39"E | na mapie:H

Gniezno Kościół NMP Królowej Polski

Dawny zbór ewangelicki wybudowany w latach 1838-1842. Obecnie kościół garnizonowy. Kościół wybudowany wg. projektu Karla Friedricha Schinkela. W latach 1896-1897 został rozbudowany. Jest to kościół eklektyczny. Posiada czworoboczną wieżę, przypominającą styl włoski, która zwieńczona jest hełmami w kształcie stożków. Ciekawostką

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): malwina1808, , fot. J. Sawicki, fot. J. Sawicki, fot. arch. www.gniezno.eu, zbyszekF60, marekpic, fot. J. Sawicki

Trasa dodana przez: gorofil

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 24 sierpnia 2024 20:24:28

miniprzewodnik

